

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

10 april 2026

Anna Fedorova speelt
Tsjaikovski's Pianoconcert

Welkom bij het **AVROTROS Vrijdagconcert**

Al decennialang luidt het AVROTROS Vrijdagconcert het weekend muzikaal in, zowel in TivoliVredenburg als in huiskamers door het hele land via NPO Klassiek. Er klinkt een rijke variatie aan klassieke meesterwerken, onbekende parels van bekende componisten, Nederlandse muziek en spannende premières.

Laat u verrassen door de vaste bespelers: het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor, en geniet van bijzondere gastoptredens van binnen- en buitenlandse orkesten, ensembles en solisten. Dit seizoen is mezzosopraan Maria Warenberg artist in residence bij het AVROTROS Vrijdagconcert.

De Stem is de rode draad door dit seizoen. Zangers krijgen alle ruimte, er is een keur aan vocale stersolisten en er zijn verschillende topkoren te gast. De stem vertelt een verhaal, kleurt, ontroert, inspireert en spreekt direct tot het hart. Geen wonder dat veel componisten hun mooiste muziek componeerden voor de zangstem. De stem kan intiem klinken, in een recital en in kamermuziek. Of grandioos overweldigen, als een groot koor alle registers opentrekt. Dit seizoen kunt u in heel diverse concertervaringen ontdekken waarom de menselijke stem vaak het mooiste instrument wordt genoemd. Uiteraard klinken ook indrukwekkende symfonische hoogtepunten: elke klassieke muzikliefhebber kan zijn hart ophalen in het Vrijdagconcert.

Namens AVROTROS, Stichting Omroep Muziek, NPO Klassiek en TivoliVredenburg wensen wij u een seizoen vol muzikale hoogtepunten.

Concertlocatie

TivoliVredenburg
Vredenburgkade 11
3511 WB Utrecht

Kaartverkoop en reserveren

Kaarten koopt u via de kassa van TivoliVredenburg (030 231 45 44) of online (www.tivolivredenburg.nl/avrotros-vrijdagconcert en u krijgt een compleet overzicht). Meer informatie vindt u ook op www.avrotrosvrijdagconcert.nl.

Informatie programmering & reacties

- www.avrotrosvrijdagconcert.nl
- AVROTROS Vrijdagconcert
- avrotrosklassiek
- AVROTROS Klassiek

Postadres

AVROTROS Vrijdagconcert
Postbus 2
1200 JA Hilversum

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

VRIJDAG 10 APRIL 2026, 20.15 UUR

Muzikale Meesterwerken

TivoliVredenburg Grote Zaal, Utrecht

Anna Fedorova speelt Tsjaikovski's Pianoconcert

Noord Nederlands Orkest
Hartmut Haenchen dirigent
Anna Fedorova piano

PJOTR ILJITSJ TSJAIKOVSKI (1840-1893)

Pianoconcert nr. 1 in bes, opus 23 (1875)

- Allegro non troppo e molto maestoso - Allegro con spirito
- Andantino semplice - Prestissimo
- Allegro con fuoco

Pauze

DMITRI SJOSTAKOVITSJ (1906-1975)

Symfonie nr. 15 in A, opus 141 (1971)

- Allegretto
- Adagio - Largo - Adagio - Largo
- Allegretto
- Adagio - Allegretto - Adagio - Allegretto

Het gebruik van uw telefoon

kan storend zijn voor de musici en andere concertbezoekers. We verzoeken u vriendelijk uw telefoon niet te gebruiken en op vliegtuigstand of uit te zetten.

Dit concert is live te beluisteren via NPO Klassiek, zie ook npoklassiek.nl
Presentatie: Leonard Evers

AVROTROS

Muziek van UITERSTEN

De complexe Russische ziel samengevat in uitersten. Dat is de kern van dit programma met twee geliefde werken van Russische bodem: de romantische lyriek van Tsjaikovski en de vrolijke, bij vlagen cynische en fatalistische laatste symfonie van Sjostakovitsj. Dirigent Hartmut Haenchen en pianist Anna Fedorova zijn aan zet.

Tederheid en kracht

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski blijft onverminderd populair door zijn unieke combinatie van tederheid en kracht, vaak voortgestuwd door melodieën die je nooit meer vergeet als je ze eenmaal hebt gehoord. Het beginthema van het *Eerste pianoconcert* is een prachtig voorbeeld: een melodie als een diep ploegspoor in donkere aarde, gepassioneerd, volkslied-achtig, onomzeilbaar. Romantischer en Russischer kan muziek niet zijn.

Toch is dat Russische element bij Tsjaikovski relatief. In zijn tijd was het onder componisten mode om nadrukkelijk te laten horen waar je vandaan kwam; zijn beroemde collega's Moesorgski en Rimski-Korsakov, bijvoorbeeld, zochten steeds weer inspiratie in Russische sprookjes en volksmuziek. Tsjaikovski, met zijn Mozart-, Schumann- en Liszt-invloeden, steekt daar behoorlijk internationaal bij af — ook al voelde hij zichzelf 'een Rus, een Rus, een Rus tot in mijn botten'.

Ook het *Eerste pianoconcert* is een hybride, want de onstuimigheid van de solopartij is sterk gemodelleerd naar de pianoconcerten van Franz Liszt, één van Tsjaikovski's helden. Maar alle pianistische virtuositeit heeft een diep-Slavische ondertoon. Je hoort het niet alleen in dat verpletterende beginthema — dat vreemd genoeg na de 'aftrap' niet meer terugkeert — maar ook in het slotdeel, waarvan het hoofdthema volgens sommige Tsjaikovski-experts ontleend is aan Oekraïense volksmuziek. Dat is aannemelijk, want Tsjaikovski had Oekraïense voorouders en bracht menige vakantie in die contreien door. Maar in het middendeel maakt hij een Europees uitstapje: daar citeert hij een Frans cabaretliedje dat hij leerde van zangeres Désirée Artôt, de enige vrouw met wie de homoseksuele Tsjaikovski een romantische relatie had.

Overigens liep Tsjaikovski's toch al geringe zelfvertrouwen met dit concert een gevoelige deuk op toen zijn mentor Anton Rubinstein, voor wie hij het gecomponeerd had, er de vloer mee aanveegde en het 'onspeelbaar' verklaarde. Feit is dat Tsjaikovski, zelf geen beroeps-pianist, hier en daar een experimentele benadering op de pianopartij had losgelaten — iets wat Rubinstein amateuristisch vond, maar uiteindelijk grensverleggend bleek. Wellicht voorvoelde de trotse componist dat; hij weigerde in elk geval om ook maar één noot te veranderen, en terecht. Hij kreeg bijval van de Duitse pianist en dirigent Hans von Bülow, die het werk op zijn repertoire zette en een belangrijke promotor van Tsjaikovski's muziek in het buitenland werd. Later keerde Rubinstein berouwvol op zijn harde afwijzing terug — maar toen had Tsjaikovski het concert al dankbaar aan Von Bülow opgedragen.

Muzikaal zelfportret

Muziek krijgt een extra lading wanneer je iets over de historische context weet, of de intenties van de maker. Maar het begint natuurlijk bij de noten: als die goed zijn kan een stuk al op zichzelf staan. En toch is het moeilijk, zo niet ondoenlijk, om de symfonieën van **Dmitri**

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski

Tsjaikovski blijft onverminderd populair door zijn unieke combinatie van tederheid en kracht.

Dmitri Sjostakovitsj

Sjostakovitsj los te zien van hun politieke context. Zelfs de speels aandoende *Vijftiende symfonie* — zijn laatste, geschreven toen Stalins terreurcampagnes al in een ver verleden lagen — draagt indirect de sporen van de Sovjetdictatuur waaronder hij opgroeide.

Anders dan zijn beroemde collega's Igor Stravinsky en Sergej Prokofjev bleef Dmitri Sjostakovitsj zijn leven lang in Rusland. Dat maakt hem tot de enige grote Russische componist van het Sovjet-tijdperk. Zijn oeuvre heeft dan ook zowel documentaire als muzikale waarde: hier hoor je hoe een componist zich staande probeert te houden in een totalitair regime.

Over Sjostakovitsj' precieze verhouding met de Sovjetstaat is veel gespeculeerd. Wanneer het zo uitkwam — of wanneer het echt niet anders kon — componeerde hij het soort socialistische jubelstukken dat de Partij verlangde. Muziek moest begrijpelijk, optimistisch en 'volksverheffend' zijn; experiment was uit den boze. Vooral in de jaren dertig stonden daar strenge

sancties op. Elke vrijdenker, van wetenschapper tot kunstenaar, kon er van de ene dag op de andere het slachtoffer van worden. Onder Stalins bewind waren Sjostakovitsj' oom, zijn schoonmoeder en zijn zwager spoorloos verdwenen en zijn zus Mariya naar een Siberisch kamp gedeporteerd. Geen wonder, dus, dat Sjostakovitsj geleidelijk veranderde in een schuwe, kettingrokende neuroot.

Uiteindelijk is de mate waarin Sjostakovitsj een dissident dan wel een meeloper was van ondergeschikt belang. Wat telt (en wat je vooral in zijn symfonieën hoort) is dat hij voortdurend balanceerde tussen artistieke zelfexpressie en opgelegde restricties. Zeker is dat hij de muziek — en dus de vrije geest — hoger had zitten dan de staat, en dat hij vrijwel permanent in een geestelijke kramp verkeerde. De symfonieën zitten vol gekwelde passages en geforceerde vrolijkheid. Ontspannen componeren is er niet bij wanneer je weet dat elke noot onder een microscoop wordt gelegd.

En precies daarom doet de lichtvoetigheid van de *Vijftiende symfonie* zo onnatuurlijk aan. Stalin was al bijna twintig jaar dood, Sjostakovitsj

ontving de ene nationale onderscheiding na de andere. Tijd voor een vrolijk stuk! De symfonie begint met speelse klankeffecten: ze geven de sfeer van een speelgoedwinkel weer, had Sjostakovitsj zijn zoon Maxim toevertrouwd. Maar hoe onschuldig is een speelgoedwinkel in de herinnering van een zwaar getraumatiseerde, vijfenzestigjarige componist? Daarbij kwam nog het besef dat zijn lichaam het aan het begeven was; de componist leed aan diverse kwalen. Desondanks — of juist daardoor — werkte hij gedrevenner dan ooit. Volgens hem was deze symfonie één van de weinige werken die hem meteen glashelder voor de geest stond, van de eerste tot de laatste noot: 'Ik hoefde het alleen maar op te schrijven.'

Veel van zijn vrienden beschouwden het werk als een muzikaal zelfportret. En de musicoloog David Fenning noemde het 'een kerkhof'. Want het stuk zit vol citaten, zowel uit Sjostakovitsj' eigen werk als uit dat van andere componisten. Zeer herkenbaar is het 'galopperende' thema uit Gioacchino Rossini's opera *Guillaume Tell* dat al vroeg in het stuk klinkt en een aantal malen terugkeert. Minder jolig is het noodlotsmotief uit Richard Wagners *Götterdämmerung* dat Sjostakovitsj in de *Finale* aanhaalt. In hetzelfde deel citeert hij een afscheidslied van zijn landgenoot Mikhail Glinka. Zulke passages hintten overduidelijk naar een naderend einde, al komen ze niet meer als een verrassing. De sprankelende sfeer van het begindeel was al weggevaagd door het ronduit fatalistische *Adagio* dat eraan voorafgaat. Het tussenliggende *Allegretto* biedt nauwelijks soelaas; het is een bizar dansje dat meer op vervorming en wrange noten leunt dan op sierlijkheid en plezier.

In de Stalin-tijd zou Sjostakovitsj afgerekend zijn op de sombere en bijtende ondertoon van deze symfonie; nu kon hij zijn hart uitstorten. Ook permitteert hij zich hier subtiele flirts met de twaalftoonsmuziek van Arnold Schönberg, een westerse noviteit die in Sovjet-Rusland als decadent en verwerpelijk werd beschouwd.

'Ik wilde een vrolijke symfonie schrijven', zei hij achteraf, 'maar het pakte anders uit.' Het meest confronterend zijn misschien nog de slotmaten, waarin het klankbeeld langzaam uitdunt en slechts een mechanisch getik van slagwerk overblijft. Je kunt die speelgoedwinkel er weer bij halen — of het beschouwen als een ultiem staaltje ontmenselijking.

TEKST: MICHIEL CLEIJ

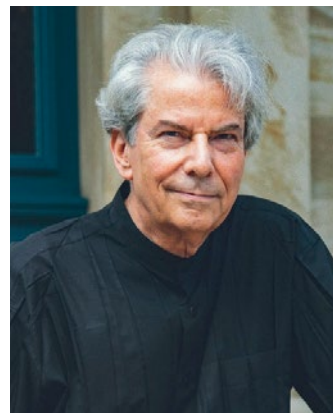
Stalin was al bijna twintig jaar dood, Sjostakovitsj ontving de ene nationale onderscheiding na de andere. Tijd voor een vrolijk stuk!

Uitvoerenden

Noord Nederlands Orkest

Het Noord Nederlands Orkest (NNO) brengt symfonische muziek naar de drie Noordelijke provincies, met zo'n 120 concerten per seizoen: in concertzalen, in de openlucht, tijdens festivals en voor scholen. De thuisbasis is de Oosterpoort in Groningen, daarnaast verzorgt het orkest concertseries in Drachten, Assen, Emmen, Hoogeveen, Leeuwarden, Meppel en Stadskanaal. Het NNO speelt daarnaast regelmatig op podia elders in het land, zoals het Koninklijk Concertgebouw in Amsterdam, TivoliVredenburg in Utrecht en De Doelen in Rotterdam. Ook begeleidt het een aantal producties van de Nederlandse Reisopera. Sinds het seizoen 2022-2023 is Hartmut Haenchen vaste gastdirigent van het NNO en per 1 augustus 2025 is Kerem Hasan (1992) aangetreden als vaste gastdirigent. Chef-dirigent is de Noor Eivind Gullberg Jensen.

Hartmut Haenchen dirigent

Hartmut Haenchen (1943) werd geboren in Dresden, waar hij zijn muziekopleiding volgde. Zijn carrière als dirigent begon in Dresden, Halle en Berlijn, waarna hij de wereld veroverde als dirigent van het symfonisch repertoire en de opera. In 1986 werd Haenchen muzikaal directeur van De Nederlandse Opera in Amsterdam en chef-dirigent van het Nederlands Philharmonisch Orkest en het Nederlands Kamerorkest. Zijn band met Nederland werd zo sterk, dat hij in 1995 ook de Nederlandse nationaliteit verwierf. Een jaar later werd

hij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Uit protest tegen de bezuinigingen op cultuur vertrok Haenchen in 2002 uit Nederland. Maar inmiddels is hij hier weer regelmatig: op 20 maart 2023, de avond voor zijn 80e verjaardag, dirigeerde hij in het Koninklijk Concertgebouw voor de 800e keer het Nederlands Philharmonisch en werd hij benoemd tot eredirigent. Sinds seizoen 2022-2023 is hij vaste gastdirigent van het Noord Nederlands Orkest.

Anna Fedorova piano

De Oekraïense pianiste Anna Fedorova werd geboren in Kiev, waar ze haar pianostudie begon. Later studeerde ze aan de Accademia Pianistica in Imola bij Leonid Margarius en behaalde ze haar Masterdiploma aan het Royal College of Music in Londen bij Norma Fisher. Alfred Brendel, Menahem Pressler, Steven Isserlis en Andrés Schiff behoren tot haar mentoren. Fedorova is laureaat van veertien internationale pianoconcoursen. Inmiddels woont ze al zo'n tien jaar in Amsterdam.

Zij wordt geroemd om haar 'onfeilbaar gevoelig, poëtisch en smaakvol' spel (Gramophone). De legendarische pianist Menahem Pressler was verrukt na een van haar optredens: 'Anna Fedorova's prachtige klank en natuurlijke vrijheid in het maken van muziek met totale technische zekerheid zorgt voor een van de beste Chopin-uitvoeringen die ik in een lange, lange tijd heb gehoord'. Anna werd wereldwijd bekend via YouTube, haar uitvoering van Rachmaninovs *Tweede pianoconcert* in het Concertgebouw werd tientallen miljoenen keren bekeken. Zij speelde met vele grote orkesten in bekende concertzalen over de hele wereld.

Volgende CONCERTEN

VRIJDAG 17 APRIL 2026, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

Liza Ferschtman en Ivan Karizna: Brahms dubbelconcert

Radio Filharmonisch Orkest
Christian Reif dirigent
Liza Ferschtman viool
Ivan Karizna cello

PROKOFJEV Symfonie nr. 1 'Klassieke'
BRAHMS Dubbelconcert
WEILL Symfonie nr. 2 'Fantaisie
symphonique'

bestel
hier

COLOFON | PROGRAMMERING: Jorinke van Deelen
PRODUCENT: Monique Meeuwis | PROGRAMMATOELICHTING:
Michiel Cleij REDACTIE: Alexander Klapwijk / Pieter
Peverelli | FOTOGRAFIE: Marco Borggreve, Jessie Kamp
ART DIRECTION: Norbert Croonenberg
PRODUCTIEBEGELEIDING: Regalis, Zeist

VRIJDAG 24 APRIL 2026, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

The Living Room: Brahms' Liebeslieder

Groot Omroepkoor
Benjamin Goodson dirigent
Nino Gvetadze piano
Ramsey Nasr spreker
Dianto Reed Quintet

CLARA SCHUMANN Gondoliera
BRAHMS Liebeslieder-Walzer op. 52
(arr. Max Knigge)
LISZT Liebestraum No. 3
MAHLER Im Abendrot (arr. C. Gottwald)
RAAF HEKKEMA Rite for Nikkal
WHITACRE Three Flower Song: selectie
VAUGHAN WILLIAMS The Turtle Dove
HOLST I Love my Love
SHEARING Songs & Sonnets from
Shakespeare: selectie
LENNON/MCCARTNEY Here, There And
Everywhere (arr. Paul Hart)

bestel
hier

CONCERTOVERZICHT 2026

VRIJDAG 9 JANUARI 2026
**Radio Filharmonisch
Orkest met Beethoven 8**
Radio Filharmonisch Orkest |
Schumann | Brahms |
Beethoven

VRIJDAG 16 JANUARI 2026
**The Planets met
Symphonic Cinema**
Nationaal Jeugdorkest | Strauss |
Holst

VRIJDAG 23 JANUARI 2026
**Beethoven, Liszt
& Schumann**
Radio Filharmonisch Orkest |
Beethoven | Liszt | Schumann

VRIJDAG 30 JANUARI 2026
**Karina Canellakis
dirigeert Tsjaikovski
en Sibelius**
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Sibelius |
Tsjaikovski

VRIJDAG 6 FEBRUARI 2026
AVROTROS VIRTUOOS
Sterre Decru | Nymphéas
Trombone Quartet | Jorian
van Nee | Monteverdi | Ravel |
Massenet | Albéniz e.a.

VRIJDAG 13 FEBRUARI 2026
**Radio Filharmonisch
Orkest: Prokofjev
en Mahler**
Radio Filharmonisch Orkest |
Roukens | Mahler | Prokofjev

VRIJDAG 20 FEBRUARI 2026
**Amsterdam Sinfonietta:
Fauré's Requiem**
Amsterdam Sinfonietta |
Nederlands Kamerkoor |
Nystedt | Bach | Pärt |
Sjostakovitsj | Fauré

VRIJDAG 27 FEBRUARI 2026
Filmmuziekconcert
Nordwestdeutsche
Philharmonie | Williams | Shore |
Zimmer | Barry e.a.

VRIJDAG 6 MAART 2026
**Dvořák 9
'Uit de Nieuwe Wereld'**
Radio Filharmonisch Orkest |
Bernstein | Childs | Dvořák

VRIJDAG 13 MAART 2026
**Liederen van Haydn,
Mozart en Wagner**
Radio Filharmonisch Orkest |
Cimarosa | Haydn | Stravinsky |
Mozart | Wenzelberg | Wagner |
Gershwin

VRIJDAG 20 MAART 2026
Tsjaikovski's Pathétique
Philzuid | Howell | Walton |
Tsjaikovski

VRIJDAG 27 MAART 2026
**Wagners Ring:
An Orchestral Adventure**
Radio Filharmonisch Orkest |
Bruckner | Von Weber | Wagner

VRIJDAG 3 APRIL 2026
Stabat Mater van Haydn
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Schubert |
Haydn

VRIJDAG 10 APRIL 2026
**Anna Fedorova speelt
Tsjaikovski's
Pianoconcert**
Noord Nederlands Orkest |
Tsjaikovski | Sjostakovitsj

VRIJDAG 17 APRIL 2026
**Liza Ferschtman
en Ivan Karizna:
Brahms dubbelconcert**
Radio Filharmonisch Orkest |
Prokofjev | Brahms | Weill

VRIJDAG 24 APRIL 2026
**The Living Room:
Brahms' Liebeslieder**
Groot Omroepkoor | Dianto
Reed Quintet | Brahms |
Schumann | Liszt | Mahler

VRIJDAG 22 MEI 2026
**Mendelssohns
Midsummer Night's
Dream**
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Honegger |
Debussy | Mendelssohn

VRIJDAG 29 MEI 2026
**Lorenzo Viotti
& Patricia Kopatchinskaja**
Nederlands Philharmonisch
Orkest | Bach | Sjostakovitsj |
Rachmaninov

VRIJDAG 12 JUNI 2026
**Slotconcert:
Karina Canellakis
dirigeert Mahler 2**
Radio Filharmonisch Orkest |
Groot Omroepkoor | Mahler

WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN

AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

Verrassend klassiek!

avrotrosvrijdagconcert.nl

AVROTROS

omroep
muziek

